

Medvědí den



Beseda o IV. kategorii

strana 34



Slovo poroty

strana 41

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

neděle - 17. června

TRUTNOV 2007

číslo - 2.



ÚVODNÍK



Máme za sebou druhý den přehlídky sólových recitátorů a první den přehlídky dětských kolektivních vystoupení. Deník má jasnější podobu, rubriky přibývají. Otázky jsou vyslovovány a je na ně alespoň částečně odpovídáno, semináře pro dospělé se rozbíhají, přehlídkové kuloáry ožívají. Co je letos v módě? Oranžová trička jako v Gothamu? Zdá se. Co pokrýváky hlavy? Včera jsme potkali jednu originální, bílou, na hlavě recitátorky IV. kategorie. Rozmnoží se?

Na první pohled by se mohlo zdát, že tématem celého dnešního dne je Medvěd. Avizuje sice úvodník a má s ním tedy cosi společného. Na pokoji 601 se objevil nápis: Medvědí doupě. Medvěd byl dnes na výletě a někteří dokonce byli svědky toho, jak byl zatčen Měp Trutnov. Co provedl? Bylo to kvůli šípkám na chodnících a nápisích na Národním domě a v Lesnickém učilišti? Medvěd mlčí. Jistě, objevil se rozhovor s jakýmsi Medvědem – ale je to ten pravý tvor, s nímž bylo rozmlouváno? Které stopy jsou ty správné? A který Medvěd má ostrější zuby? Který ze sledovaných dvou se přátelí s potkaní slečnou Gaurinkou? Zná některý z nich labradora Matěje? A co na to Jan Tleskač? A pravý Medvěd? Všechny otázky zřejmě ještě vysloveny nebyly – a odpovědi teprve ne. Jak jsme psali už včera – nejen Medvěd napoví. Byl viděn i na koupališti???

Přehlídkové dění je přece jen důležitější než život jednoho obyčejného Medvěda. Podívali jsme se proto opět do seminářů pro recitátory a také do diskusních klubů. Zpovídali jsme lektory spojené s recitací a pronásledovali kdeho a psali jsme do časného rána. Lektori přehlídky kolektivů napsali své recenze a vy, naši čtenáři, jste poslali čtyři verze dialogu do komiksové soutěže. A my jsme přidali nějakou tu stránku, doufáme, že jen k dobrému.

za redakci Chropáček

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.



DNES O...

DOVEDNOSTI DĚTÍ V DIVADELNÍM SOUBORU A V DRAMATICKÉ VÝCHOVĚ VÜBEC



Jaké jsou základní dovednosti dětí, hrajících divadlo, interpretujících na jevišti postavy, emoce, příběhy, fiktivní světy? Děti, které skrze svůj herecký projev a souhru s ostatními na jevišti komunikují s divákem? Některé děti se dočkají přízviska „nevybavené“, přitom jsou přirozené, vtipné, krásné, osobité... V čem tedy dovednosti dětí pro tvorbu, realizaci a reprízování inscenací spočívají? Jak je vedoucí souborů u dětí rozvíjejí, utvářejí, podněcují? Pracují s vytvořenými metodickými řadami? Jaký systém rozvíjení uplatňují? Co se jim v praxi „vyplatí“ a čeho se v této oblasti práce v dramatické výchově přidržují? Pokoušíme se nabídnout různé pohledy na věc – a uvedené otázky klademe pedagogům a tvůrcům z praxe i teoretickým odborníkům.



Pohledem Ireny Konývkové, ředitelky ZUŠ Ostrov, vedoucí divadelního souboru HOP – HOP Ostrov

Jaké základní (psychosomatické, herní, herecké) dovednosti dítě hrající divadlo potřebuje?

Odpověď bez výhrad jednou větou by bylo opravdu diletantství, protože téma v sobě skrývá strašně moc věcí. Kdybych to měla zestručnit a zobecnit, tak tím základním, nejdůležitějším, co by mělo dítě v sobě mít, je schopnost vnímat druhé i sám sebe a schopnost sdělovat. A s tím se pak váže spousta dalších věcí, které k tomuto cíli dítě vedou. Nenastane to okamžitě, nenastane to hned, nenastane to během půl hodiny. Je to strašně dlouhá cesta. Jestliže mám mít schopnost sdělovat, tak se k tomu váže schopnost zacházet se svým hlasem a se svým tělem, to znamená i pohyb, i rytmus ... tolik věcí, že to nejde ve stručnosti pojmenovat. Je to spíše na diplomovou práci.

Jakým způsobem děti těmito dovednostmi vybavuješ a rozvíjíš je? Používáš nějakou metodickou řadu, nebo máš svůj systém? Co jsi pro sebe objevila praxí a co se ti v praxi osvědčilo?

Musím říct, že promyšleno odkud kam děti vést mám. Ten systém za mě trochu vybudovala Soňa Pavelková, protože jsem u ní absolvovala hereckou průpravu. Když mi bylo osmnáct a Soňa odešla, pro mě tak náhle, sedla jsem si a přemýšlela, odkud kam nás vedla. Soňa vychází ze Stanislavského, od daných okolností přes charakterizaci a ozvláštňení. A tyto cesty jsou zaznamenány i v osnovách LDO, jejichž je tvůrkyní. A mně se ta prvotní, od ní vytyčená cesta docela osvědčila. Já jsem si k ní pak ještě přidávala to, jak s dětmi začínat, jestli v té individuální práci a nebo v kolektivu a teprve potom se specializovat. Pochopila jsem si, že nejprve musím vytvářet věci v celku, kdy já jsem ten, od kterého děti nasávají, který je inspiruje a který je třeba i nositelem konfliktů, situací, a v podstatě postupně nechávám tvořit je – což ale jde trochu ruku v ruce a nejde říct teď tohle a teď už další krok – to se všechno prolíná. Pak jsem sama pro sebe praxí zjistila, že sebelepší průpravná cvičení jsou na nic, pokud to člověk nemá možnost vyzkoušet v divadelní tvorbě. V divadelní tvorbě děti mnohem rychleji poskočí a mnohem rychleji ty věci pochopí v souvislostech a propojeně, neodděleně. Samozřejmě také dělám průpravná cvičení jako např. etudu na danou okolnost kdy má mít etuda začátek, střed a konec. Ale přes divadelní tvar, který s dětmi jako režisér buduji, přes průpravná cvičení, která k tomu jevištnímu tvaru vedou, a přes ten zážitek na jevišti – vnímání diváka a zkušenost s načasováním, udržením, pointováním – to všechno přirozeně vyplývá. Proto mám vlastně dramatický obor založený na divadelní tvorbě a to už od maličkých dětí. To neznamená nutně vystupování na jevišti. Divadelní tvorba v tomto smyslu jsou i hry poskládané a propojené nějakým příběhem ve formě ukázkové hodiny pro rodiče. Pak postupně přichází vytvoření divadelního představení a hraní a hraní a hraní, s tím, že děti hrají poměrně hodně a jednu inscenaci si nezahrají pouze jednou nebo dvakrát. Protože i dospělý člověk, když hraje představení jednou dvakrát, tak pokaždé přemýšlí, co má dělat, kam má jít, kde má jakou rekvizitu, a až tak od desátého hraní v tom začíná mít jistotu a začíná se v tom zabydlovat. A začíná přidávat ozvláštňení a uvědomovat si sám sebe na jevišti, uvědomovat si diváka a užívat si to.

Považuješ některý z postupů vybavování dětí dovednostmi za přežitý?

Myslím, že nikdy nefungovalo takové to hraní si na velké divadlo. A nefunguje to ani dneska. Ale bohužel se to stále a stále objevuje a na v všech úrovních práce s dětmi včetně zušky.

Nejsem proti režijnímu vedení, pokud to dětem něco dá, zajímavá je téma, je tam pro ně prostor. Vedoucí je pořád ten režisér, který musí říct „to ano, to ne“, nemůžeme si hrát na to, že jím není. Ale nefunguje to bez průpravných cvičení, bez průpravy na představení, nefunguje to, když se jede striktně režisérsky od rozdání scénáře bez toho, jestli to ty děcka vůbec chtějí hrát, a realizuje se v tom jen vedoucí. Ale to je věc, která je tady dlouho a ještě nevymizela, bohužel.

Hlavně se ale setkávám s velkou nevybaveností dětí. Dělá se představení, téma děti třeba i zajímavá, rozhodly se, chtějí to hrát, možná že si kolem toho i povídaly a zažily spoustu zajímavých věcí, ale v tom představení se to neodrazí. Proto, že nejsou tak vybavené z hlediska zvládnutí sebe sama, svého těla, hlasu. Takové představení se sice vytvoří, hraje se kolem toho, povídá, ale pak nenastane to nejnudnější na divadelní práci a to je fixace, „tajmování“, zpřesňování. To, co musí v divadelní práci být taky, ať chci nebo nechci. Fáze, kdy fixuju a kdy si přesně řeknu, co udělám a jak udělám. Tím, že mají děti přesný rámec a vymezení, získají jistotu a v té jistotě se naučí svobodně pohybovat. Proto jde pro mě průprava, získávání dovedností a práce na divadelním tvaru ruku v ruce.



Cítujeme z literatury

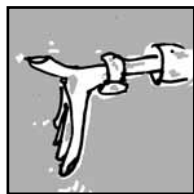
Viola Spolinová, divadelnice a divadelní pedagožka, zakladatelka směru „theatre games“, vytvořila systém průpravných her a cvičení sloužící jako příprava k divadlu. Mnohá cvičení vytvořila sama, většinu převzala odjinud, mj. i ze systému herecké výchovy K. S. Stanislavského. Její hry jsou používány jak v práci s dětmi,

tak v herecké průpravě. Spolinová je přesvědčena, že hrát a improvizovat může každý, základem hereckého talentu je podle ní spontaneita, schopnost plně prožívat a zakoušet, být v plném slova smyslu sám sebou. Základem její metody je problém nebo několik problémů promítnutých do hry. Strategie V. Spolinové je založena na zvyšování podnětnosti nároků na hráče, apel obsažený ve hře neustále narůstá, jak hráči získávají zkušenost a často se toho dosahuje variacemi her.

Také v české dramatické výchově bývá často základem systém cvičení a her. Hry a cvičení izolují určitou vybranou psychickou funkci, schopnost, dovednost či jejich menší skupinu a ostatní vyloučí nebo potlačí. Hry a cvičení mohou mnohdy jít do hloubky a k detailům, ale neumožňují v dostatečné míře poznávání stanovisek, prožitků a vztahů druhých lidí. Více se v nich uplatňuje a rozvíjí představivost jakožto reprodukce již známého, méně fantazie, která je tvořením neznámého, nového.

Systém her a cvičení jako základ nebo jako výhradní náplň práce v dramatické výchově má svoje zastánce i protivníky, jiným případem však je, jestliže jsou uplatňovány jako průprava nebo jako doplněk činnosti dramatických, včetně dětského, mladého nebo amatérského divadla.

(Machková, E. Úvod do studia dramatické výchovy, s. 112)



P o h l e d e m
**Hany Frankové, princí-
pálky Divadla Dagmar,**
vedoucí středoškolských
souborů a pedagožky
herectví na KVD DAMU

„Abych mohla o dovednostech dětí hrajících divadlo mluvit konkrétněji, potřebovala bych si ujasnit o jaký věk dětí se jedná, zda to bude „rychlá nebo pomalá práce“ (tzn. kolik času na přípravu máme), jaký má mít představení tvar atd. Vždycky ale hledám pro konkrétní dítě takovou roli, takové uplatnění, ve kterém se bude cítit dobře a které mu umožní uplatnit ty dovednosti, které právě má a na té úrovni, kterou momentálně dosahuje. To hledání je pro mě jako vedoucí a režiséra důležitý úkol, ale i výzva, která mě zajímá, baví.“

Pohledem Josefa Bičiče, ZUŠ P. Kalety Český Těšín



Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?



VŠECHNY! Nejprve sjednotíme terminologii a domluvíme se, že dovednost je to, co v současné době umíme, bez ohledu na to, co jsme se naučili nebo co máme dáno. Divadlo je umění syntetické, takže i dovedností by mělo být víc a těžko říci, která je důležitější, než jiná. Záleží na dovednostech režiséra – pedagoga, jak a které dovednosti dovede využít a rozvíjet. Dobrý režisér vytvoří dobrou inscenaci, protože umí maximálně využít momentální schopnosti herců – dětí, dokonce může jejich limity posunout. Nepracuje-li však s nimi soustavně, není nucen jejich schopnosti rozvíjet. Dobrý pedagog umí (a musí) jejich schopnosti (dovednosti) rozvíjet, ale není samozřejmostí, umí-li vytvořit dobrou divadelní inscenaci, která by všechny schopnosti jeho žáků využila (pokud ano, bravo!). Záleží na divadelní poetice, žánru atd. Podle toho se důležitost jednotlivých dovedností posouvá a mění. Snad: schopnost komunikovat, přirozeně jednat, reagovat, pohybovat se, srozumitelně se vyjadřovat, cítit rytmus, slyšet, přemýšlet, rozumět ... no jo, to se lehko řekne, že?

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíše intuitivně?

Využívám z většiny odborné literatury něco, takže „moje metoda“ je jakýmsi „evropským průměrem“, který asi používáme všichni. Každý z nás je jiný a naše slabé a silné stránky vytvářejí naši individualitu. Snažím se podporovat své přednosti, jakož se snažím podporovat přednosti svých žáků a to důsledně, průběžně a systematicky. Intuici nezavrhnuji a náhodné impulsy a inspirace rovněž ne. Ale nespolehám na ně.



Pohledem Jindry Delongové, zakladatelky brněnského divadelního souboru Pirko a odbornice na dílo Jana Amose Komenského

Jak vy sama pojmenováváte základní dovednosti, které by děti v divadelním souboru měly mít?

Když jsem dostala na starost soubor Pirko, tak jsem neměla žádnou zkušenost s dětskými divadelními soubory, ale svou vlastní. Odmalička jsem cvičila, tančila, recitovala a já nevím co všechno, takže jsem byla vybavená širokou škálou těch dovedností, které by takové dítě mít mělo. Aby dobře mluvilo, aby se umělo pohybovat. Když děláte s dětmi divadlo, tak musíte v první řadě, zvláště když začínají, vytěžit z toho, co oni mají...Někdo je tam šikovný pohybově, někdo dobře zpívá... Nemůžete je všechny hned dostat do jedné dovednostní roviny. Pro nás byl důležitý rozhlas, takže jsme dělali hodně hlasových věcí – jazykolamy, dýchání, všechno, co patří k té řeči, kterou v rozhlasu děti potřebovaly. Ale protože já jsem odmalička dělala hodně s pohybem (gymnastiku a tak dál - tehdy to ještě nebylo tak výjimečné jako teď – udělat salto nebo chodit po rukách – ale tatínek mě prostě takto vybavil), měla jsem něco trochu navíc. Začala jsem tedy taky s pohybovou výchovou, aby mohly ty děti jít nejen před mikrofon, ale taky se pohybovat po scéně. To znamená orientovat se v prostoru – všechny ty hry, při kterých se zaplňuje prostor, a nějaké drobné honičky...Děcka totiž, a teď je to horší, byly vybaveny takovou obrovskou pohybovou škálou – ložily po stromech – to už se teď taky moc nedělá - a hrály

spoustu her jako Kolo, kolo mlýnské, Zlatá brána otevřená, Na sochy, Na zloděje a četníky...Měly zkrátka přirozenou dětskou pohybovost, z toho se dá těžit. Ty hry navíc byly rytmické, spojené mnohdy s říkadlem, s nějakým popěvkem, to prostě zmizelo. Takže já jsem měla tu situaci na začátku poněkud lehčí – měla jsem svou vlastní vybavenost, ke které jsem přišla bez vlastního přičinění.

Pohybovka by, zvláště u malých dětí, měla vycházet z her, při těch se dělají kotrmelce, honí se, čapá se, když udělají „kolo, kolo mlýnské, udělalo báb“, tak vám normálně spadnou. Jenže když přijde na jevišti situace, že by někdo měl spadnout, tak si s tím neví rady. Takže je potřeba vybavit je i pohybově a samozřejmě hlasově.

Čili - taková ta normální přirozená hra, přirozené jednání. Stane se, že král má jít přes scénu – řekneme: musíš jít krásně, důstojně - a on jde rukama jak nohama a najednou je tam jakýsi dřevěný panák. Jde tedy spíš o to navodit situaci tak, aby mu to bylo přirozené, že má přejít, protože má důvod. Aby věděl, proč tam jde nebo ke komu mluví a kdo je teď jeho partner, jestli to obecenstvo nebo tamten...

A to už mluvíme o prostorových vztazích, na což je taky spousta her, třeba s tím štronzem, které všichni používají, ale nedovedou využít celou jeho obrovskou škálu možností. Jde nejenom o to, že se děti na podnět zastaví, ale že je předtím nějaký rytmický prvek a ony se musí pohybovat v prostoru, ne pořád dokolečka, ale tak, aby do sebe nevrazily, aby nevytvářely chuchvalce, aby přitom pojednávaly celý prostor. Je možné dát k tomu i nějaký text, jdou za určité situace a tak dále.

A hlavně se děti musí zbavit toho, že dělají něco mimořádného, že by se měly chovat nějak jinak. Musí se naučit chodit tak, aby nezdvíhaly ramena, aby se nehrbily a aby nevystavovaly břicho - ale to potřebují nejenom pro divadelní představení, ale pro život. Šárka Štembergová to krásně dělala: „světýlko na hrudi a kouzelné kalhoty si nasadit, a teď jděte a celý svět je váš...“

Jak na rozvíjení těchto dovedností pracujete? Používáte konkrétní třeba metodické řady pro hlasovou, pohybovou výchovu?

Máme nejrůznější hry na pohyb, rytmus, prostor. Hodně děláme taky poslech hudby, vyjádření pohybu, vyjádření kresbou, linkou, barvou, vyprávění pocitů z hudby, napsání...Já se snažím o to, aby se to všechno prolínalo. Protože mám umprůmku, zpívala jsem, tančila, psala verše, jak se to v pubertě dělo...Ovšem ve škole je hudební výchova, potom je výtvarná, potom je literární a každý učitel si to dusí pro sebe jako samostatnou složku. Ale v životě je to všechno najednou, nemůžeme to takhle škatulkovat! Tam se nadechne vzduchu, teď to voní, teď tam šumí les, do toho jsou nějaké ty barvy, tam si vezme malinu, ta chutná, pohládí kůru stromu... Všechny pět fyzických smyslů musí pracovat najednou.

Když mají děti v souboru dovednosti na různých úrovních, uplatňujete nějaký vlastní systém při jejich rozvíjení?

Já vám teď něco řeknu. Když jsme začínali, tak jsme vůbec neuvažovali o nějakých sociálních komunikačních dovednostech, osobnostním a sociálním rozvoji...Všechno se to v tom souboru dělo! Ty vztahy, aby nebyla šikana, aby byli tolerantní, aby jeden nedostával velké role a druhý tam nebyl utlačený jako „kompars“. Všechno bylo v jakémsi souladu, vůbec jsme nepřemýšleli o teorii, o tom, kolik by tam mělo být toho a toho, prostě jsme se i hýbali i mluvili i zpívali i žili na těch táborech kolektivním životem. Některé skupiny spolu chodily do divadla, každý oddíl se vytvořil nějak jinak. A teď se z toho stal vyso-

koškovský obor, tak se vytváří teorie. Já jsem to nikdy nepotřebovala, spoustu věcí jsme vymysleli, ale nikdy jsme nepřemýšleli tak, že bychom měli mít nějakou terminologii. Je to individuální a já na to nemám, abych řekla mladým vedoucím: tak, začnete rozvíčkovat, pak se vydýcháte, pak se vrátíte k textu... To jsem nikdy nedělala, ale přesto jsme tam vždycky měli všechny složky, které jsou potřeba. Hlavní je vztah dětí v kolektivu, to je strašně důležité, a musí tam být. Soubor, který sebelíp zahraje představení a pak přijde do zákulisí a oni jsou tam na sebe škaredí a já nevím co, tak to nestojí za tu práci.

Takže vycházíte spíš z intuice, z toho, co je zrovna potřeba...

Někdy vůbec neděláme pohybovku, zase se třeba dělá víc na představení a věnuje se víc tomu slovnímu, orientaci v situaci, ve vztazích, které na té scéně vidíme. Ale že bychom to měli tak nějak přesně rozškádkované, kolik čeho a kdy, tak to ne. Já jsem měla to štěstí, že se mi odmla ty věci prolínaly.

Jenže někteří vedoucí, nebo studenti, co zrovna vyjdou ze školy, to zázemí nemají, a chtějí s dětmi pracovat, takže se drží metodických řad.

U hlasové výchovy je potřeba postupovat systematicky – Šárka na to byla mistr. Já jsem měla ještě jednu výhodu. Když jsem jako dítě bydlela v Hranicích na Moravě v té vojenské akademii (to je takový obrovský objekt, kde je spousta jízďáren a stájí), tatínek učil tělocvik šerm, jízdu na koni, takže mě taky trénoval. A když v létě ta elita, důstojníci odjeli na letní byty, tak jsme tam zůstaly my, děti elektrikářů a zaměstnanců. V těch jízďárnách byla taková skladištička a tam byly naskládané překážky, přes které koně skákali. Takové proutěné překážky a taky z dřevěných cihel, ze kterých se sestavovala zeď. A jak vypukly prázdniny, tak jsme tam tajně chodili a stavěli z toho hrady a zámky. A když jsem potom dělala Mikulku, nechali jsme si zvětšit kostkovou stavebnici i s tou věžičkou a s těma obloučkama, a celé jsme to odehráli tak, že děti



si scénu stavěly. A najednou vám všichni začali shánět bedýnky a stavět scény z bedýnek, to byl obrovský boom, ale já jsem si to v podstatě přinesla z dětství!

Takže u malých dětí jenom vycházím z her.

Až do té doby, než jsou si vědomy, že to není jen hra, že se to musí naučit (intonaci, artikulaci, zastavit se, pracovat s dechem, s rytmem), že na sobě mohou pracovat. U malých musí všechno přijít přirozeně, přes přirozené jednání se dojde k intonaci – a ne předepisovat: tady uděláš přízvuk, tady zvedneš hlas... Okolo čtrnácti, patnácti let mohou pracovat vědomě, učit se vše včetně té pohybovky. Učitelům doporučuji Komenského Informatorium školy mateřské, předmluvu ke Škole hrou a pak Analytickou Didaktiku, která je ze všech didaktik nejlepší. Všechny ty spisy, které psal pro Švédsko, teď vydávají v Kanadě, a tahle analytická je toho podstatná součást...

Pohledem Jaroslavy Holasové, ZUŠ Jaroměř



Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?

Za nejdůležitější v mojí práci s dětmi považuji vytvoření fungující-

cího souboru na základě vzájemného vnímání, poznání, pochopení se. Dalším krokem je navazování vztahů, dovednost komunikovat a tolerovat druhého. Zároveň samozřejmě rozvíjíme správné mluvní dovednosti, prostorové vnímání, práci s předmětem a loutkou...

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíš intuitivně?

Koncepci se pokouším dotvářet během práce se skupinou podle specifických problémů uvnitř skupiny průběžně. Čerpám z praktických seminářů i literatury (Š. Štembergová, S. Pavelková, L. Richter...).

Pohledem Ivany Sobkové, ZUŠ Biskupská, Praha 1



Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?

Souhra, partnerství, naslouchání, reakce na partnera, empatie, vnímání prostoru, komunikace verbální i neverbální, výslovnost, rytmus, hra v roli, fabulační schopnost, smysl pro tvar... Neumím říci, co z toho všeho je vlastně úplně nejdůležitější. Všechno se vším souvisí, něco podmiňuje, nabaluje se na sebe. Pro mě je hlavní atmosféra a vztahy ve skupině, aby vůbec k nějakému „tvoření“ mohlo dojít.

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíš intuitivně?

Intuice podpořená četbou. Metodická řada je pěkná věc, jen ty děti nejsou podle šablony.

Co se Vám v praxi vyplatilo, čeho se při rozvíjení těchto dovedností, zvlášť těch hereckých či jevištních, držíte?

Vidět neviditelné.



Pohledem Evy Polzerové, dlouholetého pedagoga dramatické výchovy se zaměřením na pohybové dovednosti

Jaké dovednosti dítěte hrajícího divadlo považujete za důležité?

Těch dovedností je hodně, ale jako základ považuji zvládnutí těla, a to: vyvážené držení těla, pohybovou koordinaci, vyvážený dech - shrnula bych to pod: rozvoj přirozeného pohybu, dále zde patří kvalitní mluva, tvořivé myšlení, komunikační dovednosti, rozvoj empatie atd.

Pracovala jste ve své praxi s metodickými řadami cvičení, směřujících k rozvoji některých dovedností? Můžete uvést příklady?

Metodické řady týkající se rozvoje přirozeného pohybu jsem si připravovala sama v součinnosti s dostupnou literaturou. Co se týče mluvy jsem se nechala ráda vést publikacemi Šárky Štembergové a Jiřinky Hůrkové, které jsou metodicky vystavěny.

Jsou metodické řady cvičení stále aktuální? Co mohou dnešnímu mladému vedoucímu nabídnout?

Chceme-li děti připravit tak, aby tvořivě, spontánně, ale i kultivovaně jednaly na jevišti, pak musíme promýšlet všechny složky, které děti vybaví na tento proces. Metodické řady dílčích dovedností vedou cíleněji k jejich rozvoji.

Čítáme z literatury

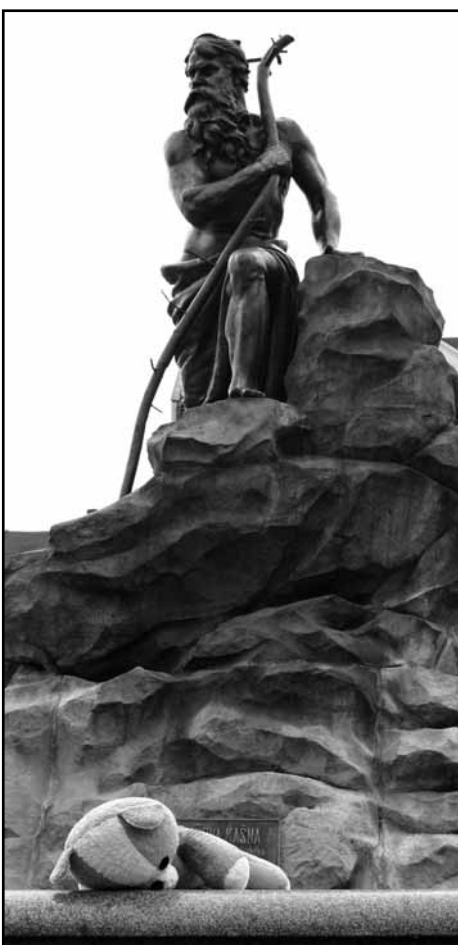
Práce na inscenaci dovoluje využít doposud získané dovednosti dramatického typu, zejména v oblasti techniky řeči i pohybu, smyslu pro rytmus a temporytmus, zvládnutí prostoru, práce s dialogem a jejich rozšíření o dovednosti týkající se tvarování inscenace, tj. výstavba celku, jeho dotvoření, volba prostředků sdělných pro diváka, syntéza divadelních složek (dramaturgie, režie, herectví, scénografie, divadelní technika, zvuková složka a scénická hudba, popř. choreografie). V souvislosti s dokončovacími pracemi na inscenaci přichází v úvahu i fixace dotvořeného tvaru, ač to právě je u dětského souboru obtížná a diskutovaná otázka. Děti (a čím jsou mladší, tím spíše to platí) mají s fixací potíže. Nejspíše menší děti dokážou fixovat ty prvky, které souvisejí s mizanscénou (rozmístění v prostoru horizontálně i vertikálně, základní postoj, většinou i význam mizanscény), ale většinou neumějí fixovat svůj vlastní výkon ve smyslu výrazu. Potřebují proto pravidelně obnovovat motivaci obměnami mizanscén, proměnami obsazení, novými prvky v inscenaci atp.

(Machková, E. Jak se učí dramatická výchova, str. 166-167)

Ptali a zaznamenali Chropáček, Hrocháček a Brůcháček

DEN MEDVĚDA

Možná jste rubrice Přímě z výhně docela nevěřili, ale Chechtáček vzal včera opravdu Medvěda na výlet. Zažili spolu plno dobrodružství a poznali celý Trutnov. Jen na výstavě J. Streita se Medvědovi dvakrát nalíbilo a raději sledoval televizi. Jak vidíte, patronem Medvěda se stal sám velký Krakonoš.



RECITOVALA IV. KATEGORIE



BYLI JSME U TOHO

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY IV. KATEGORIE



V sobotu dopoledne vystoupila se svými texty nejstarší kategorie recitátorů a tak se zúčastnění po obědě spolu s lektory vrátili na místo činu, aby sdíleli své divácké i přednáškové zážitky, a třeba také aby poodhalili něco ze zákulisí své práce s textem. Opakovaně se dnes mluvilo o problému žánru – jak dobře přechází text a žánr rozpoznat, jak s ním dále zacházet a na co si dát pozor. Neznamená to vždy „prát to do diváka“ od začátku na plný plyn, protože pak už není kam gradovat a divák je od začátku zahlcen. Do nepříjemné situace se může divák dostat, když recitátor v průběhu výstupu opouští původně nastolený žánr ať už samovolně, nebo záměrně, aby diváka překvapil pointou (text *Moje první láska...*). Lektori doporučili neklat diváka, ale „postupovat s vědomím toho, v jakém žánru se pohybujeme, s nadsázkou a zlehka udržovat diváka v napětí cestou k pointě.“ (J.Pokorný)

Problém lehkosti a nadsázky lektori probírali i u textu S.Leacocka. zde je potřeba „dívat se na postavy svrchu, nepsat všechno tlustou tužkou, jak říkají herci, ... nechat divákovi prostor na zklidnění, aby se mohl nechat znovu překvapit - a to je otázka výstavby.“ (J.Lhotská)

Vícekrát také zazněly úvahy na téma srozumitelnosti textů, které byly napsány nebo se úzce týkají společenského systému před rokem 1989 (A.Berková, J.Suchý). Některé typické znaky doby dnes již totiž vypadají jinak (občanský průkaz), chybí nám kontext a znalost dobových reálií a tak může být text pro posluchače a někdy i pro recitátora v jednotlivostech nerozkódovatelný. Pak je otázka, jestli do textu nezasáhnou citlivým škrtem.

Dokonalá znalost kontextu se pro některé recitátory stala úskalím, protože bez ní nejde text přesně pointovat a příjemně strukturovat. „Sympatická je míra nadhledu a stylizace, ... text mnohým z vás sluší, cítíte jeho specifickou, humor, oslovuje vás a pak i diváky, ale bez přesné výstavby, gradace, se jako diváci misty ztrácíme.“ (Z. Jirsová)

J.Křenková se v průběhu diskuse obecně vyjádřila ke kultuře řeči, kterou nebyli lektori příliš nadšeni. Mimo jiné upozornila, že recitátor by měl bezvadně ovládat spisovnou češtinu včetně výslovnostní normy, která se od obecné češtiny a lokálních dialektů značně liší.

Míra vybavenosti recitátorů a úsilí vložené do přípravy textu se jednoznačně projevuje na výkonech recitátorů. Z diskusních kroužků například zaznívalo: „...tam, kde cítíš téma, nepereš to do diváků tak, aby každý, i ten nejposlednější pochopil, ale je to naopak jen tak jakoby mimochodem naneseno a vnímavý posluchač jde s tebou...“ (J.Procházková) „je třeba mít dost jasnou představu, co říkáš, jinak začneš nahrazovat vnitřní představu vnějším výrazem...“ „Akcent na první slabice neznamená, že druhou spolkneme!“ (J.Křenková)

Mluvílo se také o výběru textů – některé byly pro lektory neznámé, některé prověřené i osobně zažité. Někdy recitátora zaujalo téma textu, ale text samotný nebyl dostatečně nosný - a to je problém i renomovaných autorů, jako je R. Fulghum.

A také se hodně chválilo. Za navození atmosféry, za vystižení poetiky textu, za nadsádku, za kontakt s divákem ale i za pokoru bez předvádění se, když se zrovna daří diváka bavit. A bylo pochváleno i vstřícné přehlídkové publikum a také učitelé a vedoucí, kteří za mnohými výkony stojí.

Hrocháček





DNES HRAJÍ...

...DS LANNOVKA, DDM ČESKÉ BUDĚJOVICE

Večeře s Lannovkou

Lannovka stojí před základní školou. Je zamčeno. Večeře je až od půl sedmé. Nepletěte si Lannovku s lanovkou – Lannovka je místo, kde soubor v Budějicích zkouší a schází se – celým jménem je to Lannova loďnice. „Tam byl pan Albert Lanna a měl tam schované lodě. Je to takový krásný starý domeček. Nahoře je podkroví a tam spí holubi. Máme tam vyhrazenou jednu místnost, a pak tam jsou jiné kroužky.“ Lannovka je odloučené pracoviště budějovického domu dětí a mládeže. A divadelní soubor Lannovka přijel půjčeným mikrobusem (půjčili si ho právě z domu dětí). Než vedoucí kuchyně vpustí soubor do jídelny, dovídám se ještě, že v dnešním představení hrají dvě náhradnice – jednou z nich je slečna ze souboru Pavla Petrovského (taký z budějovické Lannovky). Druhou náhradnicí za



slečnu, která obvykle hraje na klávesy, je sama vedoucí Vendula Kecová (ještě před nedávnem Tampierová).

Paní vedoucí kuchyně vypadá skoro jako paní primářka. V modře vydlážděné, vyblejskané jídelně se tvoří fronta na kvěťkové řízečky s bramborem a kouskem rajčete. Lannovce v patách už stojí děčinský soubor dddd. Každý soubor usedá k jinému stolu a pouští se do jídla. „Dobrý, ale trochu rozvařený, takový mazlavý...“ Zapíjí se to sladkým červeným čajem. „Maso je maso,“ hodnotí krmi mladý pan Jan Kec, manžel vedoucí souboru a pro představení „Město masek“ také technik a osvětlovač. V jídelně kromě blyštivých nástrojů kuchařek a celkem chutného jídla zaujme Lannovku taky speciální prostor, vyhrazený pravděpodobně pro stolování učitelů školy. Je to místo s pěknými, skoro historicky vyhlížejícími luxusními polstrovanými židlemi, které je ohraničeno dřevěnou zahradní přepážkou od dalšího prostoru jídelny. „To proto, aby je děti nepokousaly,“ poznamená na odchodu z jídelny vedoucí souboru.

Až venku před školou jeden člen souboru přizná, že mu jídlo připomínalo něco, z čeho se pozvracel, když byl malý. „A já jsem až po pěti minutách zjistila, že je to kvěťák!“ Jinak ale vcelku spokojená Lannovka odchází odpočívat před náročným dnem a těší se na kuře, které má být nazítří. Dobrou chuť a dobrou noc!

Břucháček

Jaká byla dnes ráno vaše první myšlenka, s čím jste dnes ráno vstávali?

(sobota ráno – pozn. Břuch.)

Člověk se probudí a přemýšlí nad tím, co ho čeká, tak jsem si říkala - co jsem asi zase zapomněla? Rychle jsem si sbalila poslední věci do kufru a letěla jsem na autobus, který mi stejně ujel.

Když jsem se probudila, tak jsem přemýšlela, kolik je hodin, a když jsem zjistila, že už bych měla vstávat, tak jsem chtěla ještě spát.

Jestli jsem něco nezapomněla...

Já to vůbec nechápu, protože jsem včera šla spát strašně pozdě, a když jdu spát pozdě, tak mi strašně dlouho trvá, než vstanu, a dneska jsem vstala, ani nevím jak.

Já nevím, já ráno nemyslím. Soustředila jsem se na to, abych vůbec vstala, abych se dopravila na ten autobus. Vstávala jsem v půl šesté.

Jak to v Trutnově vypadá...

Já jsem taky myslel, jestli jsem nic nezapomněl...

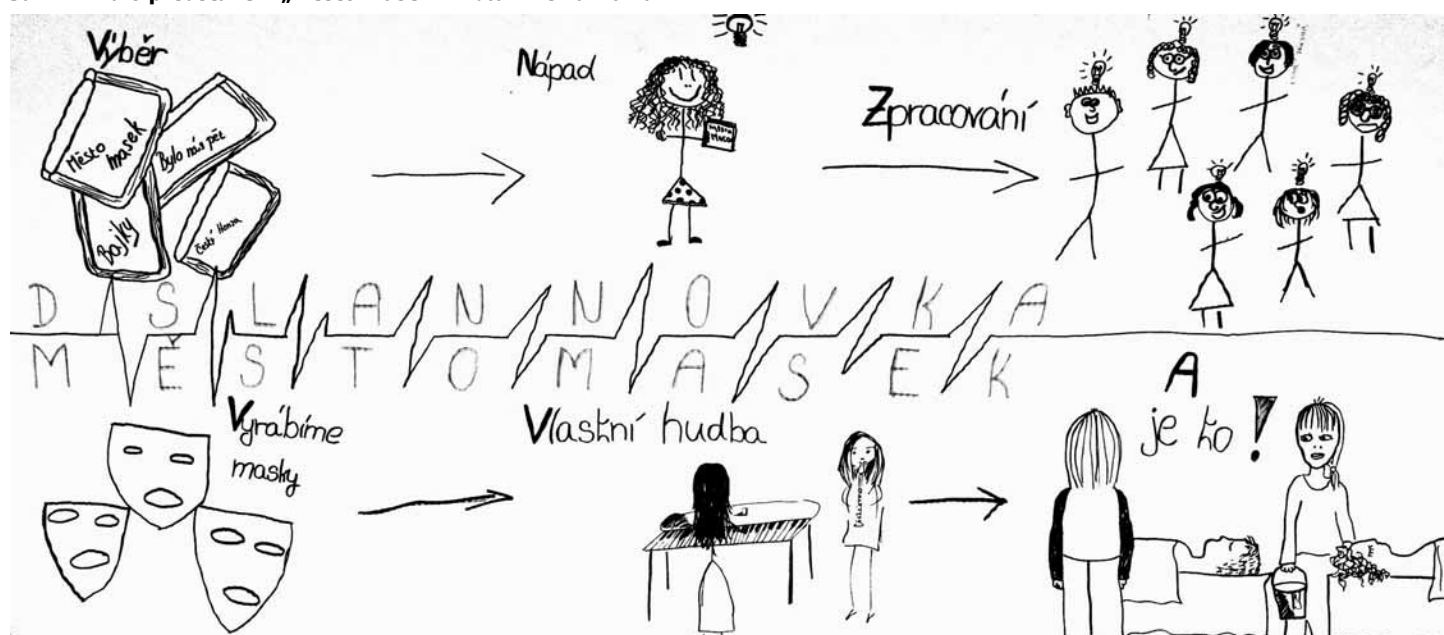
Já asi, že je to moc brzo, že bych ještě spala.

Já jsem si říkala, že hlavně abych neusnula, no...

A já jsem myslela na to, abych nezapomněla kostým, protože jsem ho jako jediná měla doma.



Jak vznikalo představení „Město masek“? Autoři: DS Lannovka





...KUK! ZUŠ BISKUPSKÁ, PRAHA 1

SLOVNÍČEK SOUBORU KUK!

aneb Co je nejdůležitější, když děláme divadelní představení?

Souhra/spolupráce

1 - velmi abstraktní pojem. Nevidíte ji, a přece tam (alespoň u nás) je. Důkazem jsou naše představení (Terka Kroupová); 2 - harmonie jing-jang v našem souboru (Bára Černochová); 3 - nedílná součást procesu tvorby, její míra lze být změřena na výsledném produktu (Áňa Bučková); 4 - bez souhry by to prostě nešlo, proto je fajn se dobře poznat a spolupracovat (Marta Zitová); 5 - kolektiv, kamarádství, prostě abychom si spolu rozuměli (Jana Křížová); 6 - vnímání ostatních, dobrá domluva (Domča Krupková); 7 - společně jde všechno líp! A když se všichni ještě ke všemu soustředí (viz. další bod) na stejnou věc a doplňují se – jde to jako máse! (Majda Denková); 8 - vzájemné vnímání mezi členy souboru, které se projeví v konečném výsledku (Katka Holeyšovská).

Soustředění

1 - prvek zapadající do každé fáze tvorby představení, též chápáno jako víkend strávený zkoušením představení (Áňa Bučková); 2 - podstatné jméno. Může být použito ve významu „koncentrace“, nebo pro delší pobyt s divadelním souborem (plným potu a soustředění) (Terka Kroupová); 3 - je důležité v podobě jak konkrétní (pozornost), tak abstraktní (víkend). (Bára Černochová); 4 - chvílka meditace a klid v duši (Jana Křížová); 5 - vnímání lidí kolem sebe a svého okolí a přemýšlení nad informacemi, které jsou nám poskytovány (Katka Holeyšovská).

Zodpovědnost

1 - většina lidí je zodpovědných,... ale někdo k tomu musí být donucen! (Terka Kroupová); 2 - znak posilující jak celek, tak i jednotlivé články, stejně jako produkt (Áňa Bučková); 3 - znamená dělat to, co děláme,...ale zodpovědně

(Marta Zitová); 4 - pokud se na vás někdo spoléhá, prokažte svou zodpovědnost a dotyčného nezklamejte! (Katka Holeyšovská).

Nápad/inspirece

1 - náhlé vnučení či záblesk v neznámé části mozku, poté rozjasnění mimických svalů a rozšíření zornice (Áňa Bučková); 2 - většinou nějaká blbost, ze které vznikne představení s hlavou a patou (Terka Kroupová); 3 - idea, myšlenka (nejlépe použitelná!!!) (Jana Křížová); 4 - když letí motýl, napadne nás, že bychom mohli létat, a i když víme, že létat se nám nikdy nepodaří, chceme to zkusit – a o tom to je! (Majda Denková).

Smích

1 - je potřebný, neboť bez něj by byl herec i režisér unavený, otrávený a nakonec nesoustředěný (Terka Kroupová); 2 - ...až 300 decibelů!!! (Bára Černochová); 3 - prostředek k urychlení či zprostředkování výše uvedených (viz nápad atd.) (Áňa Bučková); 4 - naše droga (Marta Zitová); 5 - když se něco nepovede, nebo povede až moc (Jana Křížová); 6 - ha, ha, ha – smích přece léčí! A zdravý herec nejlépe splní požadavky výše uvedené! (Majda Denková).

Vlastní slova do slovníčku:

Jana Křížová

Nadšení – když vás baví přemýšlet
Pohyb – jakýkoliv pohyb herce na jevišti po určité (nebo neurčité) dráze

Marta Zitová

Tolerance - bez té by to prostě nešlo

Lidi – herci i diváci

Bára Černochová

Benny Goodman – návyková hudba přítomná u zrodu našeho představení

Školník na chatě – jak zvláštní shoda náhod, že když potřebujeme zkoušet, nemáme k dispozici klíče od školy

Improvizace – základ všech našich

představení

Áňa Bučková

Supermarket - jeden z prostředků posílení důležitých faktorů (viz soustředění) Školník - nenápadná postava stojící v pozadí procesu, avšak v rozhodujících okamžicích dominující Docházka - nutná nezbytnost k dosažení produktu Improvizace - výpomoc využívaná zejména při nedostatku nápadů či docházky Režie - občas nutný redukční prostředek výplodů improvizace

Majda Denková

Radost a chuť – Když se do něčeho nutíme a nebaví nás to, co můžeme čekat od výsledku? Živiny – Hladový herec? – To není ono! Ochota „zušky“ a osazenstva – Dobré zázemí, od kterého přichází podpora a vstřícnost, potřebuje každý, ale, věřte tomu nebo ne, dokonce i divadelní soubor Správná parta – Když se sejdou fajn lidi a jsou nadšení pro stejnou věc, mají si co říct a mají ke své práci zodpovědný přístup, tak jde všechno lépe od ruky. A když se objeví správná parta nakonec i v hledišti, nezbudeme nám než se s chutí pustit do divadla. Přirozenost – Když vypadá něco nepřírozně a uměle, divák to pak pozná a může mu to vadit. I když hrajeme něco, co nejsme, je potřeba se s tím ztotožnit a být v roli sami sebou.

Minirozhovor se souborem KUK! Praha

Jak jste spokojení s ubytováním a jak byste ho chtěli změnit nebo vylepšit?

Je to tu hezký a líbí se nám pan recepční. Akorát si tu připadáme jako v bludišti a je to daleko. Líbilo by se nám, kdyby tu byly lepší, plnější polštáře.

Mohli byste jednou větou popsat vaše představení?

Je to pantomima stylizovaná jako černobílý film z třicátých let komentovaná citáty.

Děkuji za rozhovor.

Tchořáček

Ze zkoušky





...ZUŠ TURNOV

Rozhovor členů souboru ZUŠ Turnov s vedoucí Alenou Tomášovou Jak se máš?

Mám se teď jinak. Být maminkou je pro mne nová, nádherná a naprosto vyčerpávající role.

Jakou otázku bys chtěla dostat?

Po kom jsem tak krásná a chytrá.

Jak bys na ni odpověděla?

Celá šťastná bych odpověděla, že krásná po mamince a chytrá po tatínkovi.

Jaký je tvůj nejoblíbenější herec nebo herečka?

Jack Nicolson a členové souboru ZUŠ Turnov.

Jaký vztah máš k nám pubertákům a jak se ti s námi pracuje?

Musím přiznat, že čím dál víc s pubertáky nějak nestíhám. Ale snažím se nezapomenout, jak jsem sama s tímhle složitým obdobím bojovala a to mi pomáhá. Pracuje se mi s vámi většinou skvěle. Máte spoustu úžasných, i když často nepoužitelných nápadů.

Máš radši vanu nebo sprchu?

Vanu, protože sprchu nemám.

Co máš pod postelí?

Žehličí prkno, angličtinu pro samouky, příručku Správné kojení a prach.

Je nám záhadou, jak jsi to poslední dobou všechno stíhala. Učila jsi, vedla 3 soubory, zkoušela jsi se svou hudební skupinou a ještě ke všemu jsi byla těhotná.

Jsem už taková motorová myš. A to jste zapomněli na naše ženské autorské divadlo. Sama to nechápu, ale je fakt, že už mi ke konci docházely baterky.

Proč jsi ostříhala Frantu?

Pro čtenáře upřesňuju, že František je můj manžel. A já mu ostříhala jeho nádherné, dlouhé, kudrnaté vlasy, protože se jednoduše nechal.

Petr o našem představení prohlásil: „Není to divadlo, ani to...“ Nevadilo by ti, kdybychom si to vybrali jako název souboru?

Trochu složitější, ale proč ne. Ostatně naše práce opravdu není divadelním představením v pravém slova smyslu.

Líbily se ti naše otázky?

Od vás si nechám líbit všechno.

Rozhovor Břucháčka s členy souboru ZUŠ Turnov

Na co se těšíte?

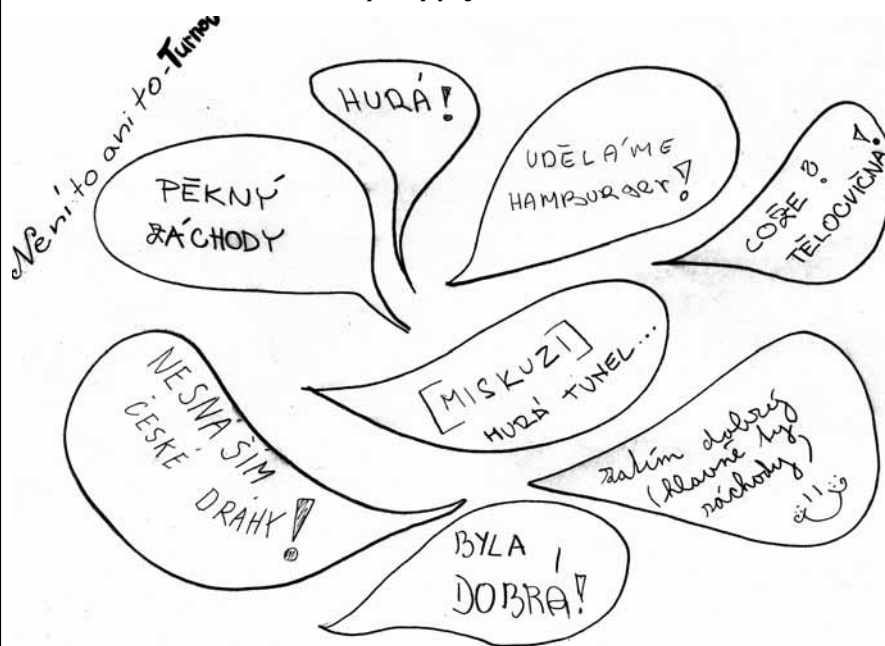
Já se těším, že tady poznám nové lidi a asi nasbírá nějaké zkušenosti od ostatních souborů. A taky že budeme konečně mluvit s porotcem. Jo, protože vždycky vlastně jenom vedoucí souboru mluvil s porotou a porota nikdy nemluvila s náma. Vždycky jsme to věděli přes někoho, přes vedoucího – a to už je takový trochu překrucovaný... Já se těším na tu noc tady v té tělocvičně. Jestli někdo bude chrápat...!!!

Spíte rádi v tělocvičně?

My jsme to nikdy nezkoušeli.

Upozornění! Členka souboru ZUŠ Turnov se jmenuje Venesa Fichtnerová, nikoli Vanesa. Chyba je v programové brožůře!!!

Výkřiky příjezdového dne



ZUŠ P. Kalety Český Těšín Chvilí poté, co odešli jejich první trutnovští diváci

Jaké to bylo, jak se vám hrálo?

No, pomalé to bylo, ale dobré...

Už jsme hráli i líp...

Jeden pán vepředu se furt smál.

Publikum bylo velmi dětské a velmi dětsky taky reagovalo – oni nekomunikovali.

Co chcete v odpoledním představení zlepšit?

Aby to bylo rychlejší, abysme líp mluvily

A já si svážu vlasy, aby mi nelezly do obličejů.

Liberec povolil dopoledním divákům i kávu v hledišti

Členové Divadla Vydýcháno po svém prvním trutnovském představení tvrdili, že si představení užili a hrálo se jim dobře, lépe než jinde a jindy – i když si v novém prostředí museli zvykat. A navíc – i když jejich diváky byla pouze porota, soubor z Hlučína a čtyři diváci (4!). „Fajn, že jsme to zkusili, a teď to ještě víc rozbálíme,“ říká David Rohlíček. Vedoucí souboru Líba Hájková se domnívá, že obě sobotní představení, která se hrála v kině, měli vidět představitelé státní správy. „Klidně tam mohli poslat trutnovské zastupitele. Byla to tedy spíš taková veřejná zkouška, takže jsme i divákům povolili třeba kávu do hlediště.“

Břucháček





VEČERNÍ PROGRAM PRO RECITÁTORY

Včera od půl osmé večer se konal v sále Národního domu večerní program pro recitátory. Fungoval převážně jako diskotéka, do které byly vloženy tři různé aktivity.

První z nich byla hra Halalí. Spočívala v tom, že si všechny děti sedly do kruhu na židle, kterých bylo o jednu míň než dětí. Přebytný člověk šel doprostřed a řekl formuli: „Halalí tomu, kdo...“ a místo tří teček se doplnil zbytek věty ve stylu „Halalí tomu, kdo nesnáší cibuli“ nebo „Halalí tomu, kdo někdy v životě ochutnal písek“. A lidé, na které to platilo, se mezi sebou vyměnili a uprostřed zase zůstal jeden člověk. Hra byla nadšeně přivítána a byly k slyšení i věty jako „Halalí tomu, kdo už se někdy spálil žehličkou“ a dokonce i „Halalí tomu, kdo si včera večer nečistil zuby.“ Je nutno podotknout, že při tomto „halalí“ se zvedli pouze tři lidé.

Další aktivitou byla tvorba videoklipu. Recitátoři se rozdělili do čtyř skupin a měli celkem třináct minut na výběr písně a následné vymyšlení choreografie. První skupina použila píseň Asereje a jejich choreografie se skládala z hromadného vláčku a tance v kruhu. Druhá, čistě klučičí, skupina předvedla zpomalený boj za zvuků skladby Carmina Burana. Třetí skupina tančila na píseň Samba de Janeiro a čtvrtá na první skladbu ze soundtracku k filmu Amélie z Montmartru. Nejpropracovanější choreografie měla asi třetí a čtvrtá skupina.

Třetí vložkou do recitátorské diskotéky byla hra Evoluce.

Celé ty dvě nabitě hodiny panovala v sále příjemná atmosféra a děti byly víc než nadšené. Diskotékové hity jako např. Macarena nebo Barbie girl od skupiny Aqua se střídaly s českou klasikou – Hrobař, Jožin z bažin nebo Hajný je lesa pán. Myslím, že všichni si večer užili a že kdyby to časový harmonogram dovoloval, protáhli by si tuto akci ještě o jednu nebo dvě hodiny.

Tchořáček



SPECIÁLNÍ MEDVĚDÍ PŘÍLOHA

Důležité upozornění:

Platí přísný zákaz lovu medvědů! Upozorňujeme, že medvědi jsou zapsáni v Červené knize ohrožených druhů. Veškeré zbraně odkládejte vždy před budovou, kde by se jakýsi medvěd mohl vyskytovat (Kino Vesmír, Národní dům, Střední lesnická škola, pension Úsvit, veřejné toalety, hospody, bary)

Medvědí okruh:

V Trutnově vznikl letos v rámci Dětské scény tzv. Medvědí okruh. Jedná se o okruh, který jsme připravili podle medvěda Jakuba. Jsou to jím často procházené trasy. Medvědí okruh prochází např. pensionem Úsvit, Střední lesnickou školou, kinem Vesmír a Národním domem. Jedná se o velice zajímavou procházku a rozhodně vám doporučujeme si tuto trasu projít. Je značena šipkami napsanými křídou na zemi.

Rozhovor s medvědem Jakubem:

Jak jsi se stal medvědem?

To je i pro mě záhadou...

Jaký je tvůj oblíbený druh piva?

Černá hora. My medvědi totiž obvykle žijeme v horách:-)

Proč už nenosiš ve vlasech korálky jako vloni?

Protože teď mám ve vlasech zase něco jiného... Navíc, když sem si špatně lel, tak jsem se ráno probudil a korálky byly zaražené hluboko do hlavy.

Jaká je tvá oblíbená denní doba?

Noc.

Máš rád Úsvit/úsvit?

Úsvit nemám rád.

Kde se vzal v Trutnově druhý medvěd? Kdo to je? (viz Deník DS 1, str. 2)

Tak o tom já si nevím...

V Trutnově se objevila tzv. „Medvědí stezka“. Nevíš náhodou, kdo ji udělal?

Žádné jsem si nevšiml... Zato jsem si všiml „Medvědího doupěte“ na Úsvitu...

Čím si šplhnout u medvěda?

Po podrobném pozorování tohoto tvora jsme dospěli k názoru, že si u něj nejlépe šplhnete medem, Medvědím ležákem nebo krabíci lízátek. Ovšem pozor! Může se stát, že se vám pokusí tvrdit, že není sladké. V takovém případě jej raději nechte tak 5-10 minut na pokoji, nebo byste mohli začít být dotěrní, což je nežádoucí... Medvěd je také velice hravý a má rád lidi s tvořivým a hravým charakterem. Ale hlavně, hlavně na něj buďte hodní...

S pozdravem LOMJJK (Liga pro ochranu medvěda Jakuba a jeho kolegů)



BYLI JSME U TOHO

DISKUSNÍ KLUB PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II. A III. KATEGORIE



„Rozhodla jsem se změnit taktiku,“ řekla Ema Zámečníková na začátku sobotního diskusního klubu, „mám pocit, že vás nejvíce zajímá to, co si o jednotlivých výstupech myslíte porota.“ Ema tedy účastníkům diskuse navrhla, že tentokrát nebudou společně procházet výkon po výkonu, ale vyberou si kteréhokoli recitátora, který je něčím zaujal, případně u něj vyvstaly nějaké otázky. K němu si navzájem sdělí své dojmy a nakonec se dozví i o čem se mluvilo v porotě. Tento nápad byl s povděkem přijat. Než se ale tento plán začal realizovat, vrátila se ještě Ema ke včerejšímu setkání. Včera se totiž ještě po skončení diskusního klubu – již v úzkém kruhu – otevřela zajímavá otázka: Jaké

autory poezie vybírá pro třetí kategorii? Mluvílo se o tom, že vybrat poezii vhodnou pro tuto věkovou skupinu je dost těžké.

Poezie pak v podstatě zůstala i tématem dalších úvah, a to nad textem Václava Hraběte. Pocity z výkonu se prolínaly s myšlenkami poroty, které tlumočila Ema diskutujícím a ti je dále rozvíjeli. Co se objevilo za podněty?

Lyrice moc „nesluší“ přímý kontakt s publikem, lyrika potřebuje i určitý prostor – těžko se říká do velké auly, neboť jemný text nemůže interpret křičet. Je třeba si uvědomit, že lyrika není vyprávění, ale spíše pojmenovávání pocitů, vztahů, obrazů... Při přednesu lyrických textů hrozí upadnutí do jakéhosi obecného lyrismu (v horším případě až do klišé). „V dobré lyrice je už lyrčnost a poezie obsažena, není potřeba ji tam rvát! A do špatné ji stejně žádným způsobem nedostanete.“ pravila Ema a rozvinula svoji „teorii tří kupiček“.

Do první „kupičky“ patří podle ní texty, které jsou jen na čtení. (Některé texty jsou natolik intimní, že mohou u diváka vzbuzovat pocit nepatřičnosti, trapnosti, že jakoby nahlíží klíčovou dírkou někam, kam nemá.) Do druhé spadají ty, které by si děti rozhodně měly číst, měly by si je brát do dramatičky, říkat si je... ale neměly by je recitovat veřejně. Důvodem je to, že divák si nutně propojuje text, který slyší, s konkrétním přednášečem, a tady se může objevit rozpor. „Když dítě, kterému je třeba 14, textu rozumí, ví, co chce říct, ale vypadá na deset, je výsledek pro diváka prostě problematický, ať recitátor chce nebo nechce.“ Třetí „kupička“ obsahuje texty, které se dají recitovat veřejně. Stejně je potřeba brát ohled na věk recitátora, jeho recitátorské a životní zkušenosti.

Dalším tématem diskuse bylo nebezpečí dlouhodobého výběru obdobných textů pro jednoho recitátora. Hrozí, že si recitátor vytvoří osvědčené způsoby, navyklosti, takže jeho projev působí nakonec stále stejným dojmem. Ema se přimlouvala za to, aby ti z přítomných, kdo pracují s recitátory tzv. nechodili na jistotu, a když recitátor jednou uspěje s určitým typem textu, nevybírali to samé i další roky. „Toho recitátora to omezuje, je lepší donutit ho vzdát se navyklosti, šarží, aby se mohl dál vyvíjet a dostalo se mu nějakého srovnání. I když nám třeba pak nevyhraje.“

Holá pohádka od Petra Nikla přinesla téma potřeby respektovat formu vytvořenou autorem. Holá pohádka (z knihy Lingvistické pohádky) je totiž sestavena ze samých holých vět, velmi se v ní pracuje s interpunkcí. Je to lingvistická hříčka a jako taková by měla být i prezentována jinak ztrácí „šmrnc“.

Pochvalné výroky padaly na adresu Tomáše Havlíka a obrátily pozornost diskutujících k dovednostem recitátora a Ema položila přítomným zásadní otázku: „Jak se k těmto dovednostem dostat?“ Pokusila jsem se podstatně zaznamenat v následujících odstavcích:

Důležité je provést důkladný rozbor textu, proniknout do něj, odhalit všechny možnosti, které nabízí. Znamená to znovu a znovu ho číst, rozkrývat, ale pak také přemýšlet, zda na to, co jsem objevil, mám prostředky, kapacitu to sdělit ostatním.

Pedagog by neměl dovolit dětem, aby začaly akcentovat něco, co v textu není, co si do něj jen projektují. „Ne nechat ho říct, že pro něj je to o tom a o tom, a tak to tak bude říkat. Musí to v tom textu opravdu být!“

Nejrůznějšími prostředky vyvolávat v recitátorovi představy, představový film, nebo se opřít o jeho životní zkušenost. Dítě si také potřebuje vytvořit názor, stanovisko vypravěče a ujasnit si postoje a vztahy vyplývající z textu.

Cvičit kontakt, komunikaci, aby se recitátor naučil, že má v publiku partnera pro rozhovor



a naučil se mu text opravdu sdělovat. (Např. oční kontakt s publikem není to samé, co těkání očima sem a tam.)

Na závěr diskusního klubu se vybíralo „do Bruselu“. Znamenalo to, že se přítomní zkusili vžít do (často nelehké) role porotců, kteří mají možnost navrhnout pouze dva z recitátorů na postup a tento nevázně vážný úkol završil „výživnou“ hodinu a půl strávenou diskusí nad recitací.

ROZHOVOR S EMOU ZÁMEČNÍKOVOU

Těsně po skončení diskusního klubu jsem ještě Emu zdržela ke krátkému rozhovoru:

Pokud vím, nevedeš diskusní klub poprvé. Proč to vlastně děláš?

„Vedu ho asi potřetí. Je pro mě zajímavé jak se tu potkávají názory naprostých laiků i lidí poučených, konfrontují se, střetávají, nebo prostě jen tak existují vedle sebe. Je to pro mě vždycky hrozně zajímavé. A ráda šířím osvětu!“

Přinesl diskusní klub i nějaké podněty pro tvoji práci?

Například právě to téma přednesu lyriky – musela jsem si sama pojmenovat, jak tu lyriku dělat.

Náš rozhovor skončil výzvou – Ema totiž připravuje knihu s názvem Průvodce dětským přednesem, a tímto prosí všechny, kteří pracují s recitátory, aby jí posílali podněty, co by se mělo v knize určitě objevit, s čím si neví rady, co v souvislosti s přednesem řeší. Podněty můžete psát na email: **EmilieZamecnikova@seznam.cz**

Plecháček

HRÁLI JSME SI S...

...RECITÁTORŮ II. KATEGORIE

Zujeme se krásně výborně... Miláčkové, a ty tkaničky mi svázal kdo?

Po ránu Jitka a Pepa ve třídě lesnické školy nabízejí protáhnutí na probuzení a etudy ve skupinách. Tlumeně zní tango, chvíli tančí Jitka, pak zase někdo jiný, škála pohybů dětí je opravdu široká. Vedení druhého pohybem vlastní dlaně nedělá nikomu problém. A pak přichází těžký divadelní úkol – děti rozdělené do skupin si mají připravit krátkou etudu – tedy scénku – která by zachytila něčí sen. Po diskusích a přípravách dětí jsem svědkem několika snových výjevů, které – ač bez kulis, kostýmů a rekvizit – jsou srozumitelné, se smyslem pro hraní situace, gesto a rytmus. Jaké sny děti hrály? O holkách v nesnáších, co spadnou do bažiny a zlosyn za bukem se jim chechtá. Ančín sen o dopravní nehodě, ze které viník zbaběle ujíždí. O sestřích, které za samé jedničky dostanou pejska – i když mají zlou matku (ty parchante nevděčnej!) – pejsek jim uteče, a ony nakonec zjistí, že se jim ten pejsek jen zdál. A jako jednoznačně nejlepší byl shledán až absurdní, spíš konverzační a téměř detektivní příběh o pátrání po magnetu, který se ztratil ve škole. Pan učitel ve třídě bez výsledku vyšetřuje, až musí přijít pan ředitel, který zajde koupit detektor kovu (koupí si bílý, protože ten je nejlevnější) – a zjistí, že magnet má u sebe největší třídní „šprtka“. Ta začíná plakat a podle výsměchu jejích spolužáků divák pozná, že je vlastně nevinná. Pepa chválí výkony dětí, ale už méně je nadšen, když zjistí, že jeho boty před dveřmi třídy jsou svázané tkaničkami k sobě. Že by oživly postavy z příběhu? Pozor, Pepo!

Břucháček

VEČER S RECITÁTORY



BYLI JSME U TOHO

HRÁLI JSME SI S RECITÁTORY III. KATEGORIE



Kdybych tušil, že jdu s recitátory III. kategorie na výlet, vzal bych si pohorky, láhev vody a „kápézetku“. I když jsem nic z toho neměl, vše jsem přežil a odměnou mi bylo pěkné hřiště na rovině a hodně legrace. Navíc jsem cestou do kopce nemusel dělat dřepy – tabuizovaná slova ANO, NE, JO a JASNĚ jsme ani jednou nepoužil. Zato jiní se málem udřepovali.

Přesto při Sesterské honičce v trojúhelníkovém prostoru vymezeném pevným lanem všichni působili odpočatě a běhali jak na závodech. Pravidla se recitátoři III. kategorie dovidali postupně a plnou verzi hry jsem ani snad nestačil vnímat. Opravdu nevím kdo koho honil a kolikrát se z honěného stal honící a naopak. Všude plno křiku, výskání (i to v rámci pravidel hry) a smíchu (to už byl bonus navíc).

Pak vydýchat a napít a znovu do hry. Pro změnu na Medvědy. Tyto potvůrky však dřevorubce nežerou, jen rozhybávají a rozesmívají svými zvukovými a pohybovými kreacemi.

Hra na Tabu stále trvá, pořád někdo dělá dřepy. Jinak znovu napít a vydýchat, trojúhelník změnit na hraniční čáru mezi dvěma územími a – Hu-Tu-Tu-Tu. Průběh hry dramatický, rozložení sil na obou stranách se stále mění, až nakonec vyhrávají všichni. Dvě skupiny se spojí lýtým bojem s pracovanou taktikou v jednu pevnou organizaci.

Opět vydýchat, napít a do Hangárů. Chvilku to trvá, než všechna letadla najdou bezpečně svůj nový hangár. Letadla se stávají hangáry a létá se nanovo. Co nám sedělo víc? Role letadel? Hangárů? Já bych chtěl být letadlo a nechat se vést bezpečně někým jiným...

Za celou touhle hrouvou hodinou a půl stáli oba Jakobové. Celými hrstmi rozdávali dobrou náladu a nenápadně jistili bezpečí při hrách. Nemohl jsem odejít bez toho, že bych se s nimi nezastavil na kus řeči. Pozvání přijali rádi.

Pracovali jste na této dílně spolu poprvé? Jakobové: Poprvé.

Jak jste dílnu připravovali? Sešli jsme se a házeli nápady společně. Nechtěli jsme dělat strukturované drama, záměrně jsme nevolili téma. Naším cílem bylo děti pobavit.

A vyšlo to? Vyšlo. Jo, cítili jsme pozitivní energii, bavilo je to.

Kdybyste za rok vedli recitátorskou dílnu znovu, co byste udělali jinak?

Záleželo by na složení skupiny. Asi bychom se víc přizpůsobili dynamice skupiny, víc bychom improvizovali.

S jakými předchozími zkušenostmi jste na dětskou scénu přišli?

Jakub Š: V Lužánkách jsem vedl oddíl Brnkadel Kubíci a vedl jsem lekce pro druhý stupeň ZŠ. Pak jsem působil jako lektor na divadelních táborech, na dílnách divadla – fórum v Německu, Rakousku a u nás, učil jsem středoškolské učitele ve Vídni.

Jakub S: Vystudoval jsem specializaci na předškolní výchovu na PF UK a nyní studuji nástavbu na KVD DAMU, tak mám zatím zkušenosti spíš teoretické. Vedl jsem ale skautský oddíl.

Musím říct, že jsem se s recitátory třetí kategorie vrátil do dávných let mého působení v indiánském oddíle a byl to moc fajn propad v čase. Bylo mi jen líto, že nás v hlubinách trutnovských lesů nenašel náš redakční fotograf. To byste teprve viděli fotky!

A na přidanou: Jak se hraje Sesterská honička?

To se dvojice lidiček zavěsí za sebe jako dáma s pánem na promenádě v tanečních. Krom nich je v prostoru jedna dvojice rozpojená. Jeden z ní honí a druhý je honěn. Honěný se může zachránit tak, že se chytí některé dvojice zleva. Ten, kdo je zavěšený vpravo, se musí pustit, strašlivě zakřičet a začít honit. Pokud se honící dotkne honěného, role se otočí a ten, který honil, začne rychle prchat. Doporučujeme!

Dodatek pro milovníky historie. Pustíte-li se od „lesárny“ přikrou levou stezkou stále vzhůru, dojdete k nově zrestaurovanému památníku prusko-rakouské války a ten stojí za vidění. Stojí u cesty vpravo. Naopak o několik desítek metrů vzhůru po stezce vlevo stojí dřevěné sousoší se smou, zájcem a sovou, dílo zřejmě naivního umělce. Nádherné místo pro urovnání myšlenek. Úplně nahore je pak hřiště, které bylo domovem recitátorům III. kategorie. Alespoň s některými nashledanou za rok!

Chropáček



SLOVO POROTY



O GOTHAMSKÝCH, ZUŠ HLUČÍN



Výborná vybavenost souboru (na všech vystupujících je vidět kvalitní dlouhodobá, systematická práce vedoucí) a vědecké textové východisko byly dobrým základem příjemné a kultivované inscenace, s níž přijel do Trutnova soubor hlúčinské ZUŠ.

Vedoucí se spolu se svým souborem pokusila využít principu ilustrace pohybem a gestem ve čtyřech příbězích o Gothamských. Tři z nich si soubor vybral ze Šrutova Kočičího krále, čtvrtý – o volbách gothamského starosty – je původním příběhem, který jako zajímavou variaci na kocourkovské příběhy napsal nejstarší člen souboru. (I když jde o úctyhodný a zdařilý text, bylo by v něm ještě potřeba dorešit jeho závěr, který není zatím jednoznačný.) Vytváření gestických a pohybových paralel k vyprávěnému textu má v inscenaci sloužit jako prostředek, jak zprostředkovat to, co si vypravěči myslí o Gothamských a o jejich bláznivosti a pověstné hlouposti. Zatím je však tento princip využit nedůsledně, spíše naznačuje cestu, k terou by bylo možné jít dál, aby bylo zřejmější téma celé inscenace. Mnohdy se stává, že se ilustrace spokojí jen s drobnokresbou, která k vyprávění nedodává další „rozměr“, neozvlášťňuje ho, ale jen ho dubluje. Místy se stává, že ilustrování příliš velkého množství dílčích motivů a detailů má za následek ztrátu tempa a gradace.

Dorešit by bylo potřeba také práci s prostorem a se scénografickými prvky (židličky a práce s nimi, praktikáby a jejich využívání, kostýmní prvky) tak, aby i tato složka důsledně sloužila záměru inscenátorů.

Navzdory tomu, že inscenace přinesla řadu otazníků, byla dobrým startem letošní Dětské scény.

Jaroslav Provazník

LAVIČKY NA PROMENÁDĚ, DIVADLO VYDÝCHÁNO ZUŠ LIBEREC

Sympatické představení vedoucí Libuše Hájkové přineslo energeticky nejsilnější vystoupení prvního dne přehlídky. Inscenace fungovala nejpřesněji v momentě, kdy se scházeli radní města. Zkratka a gradace používaná ve výstavbě této opakované situace ale naopak chyběla ve chvíli, kdy si obyvatelé města uvědomili, že si sedli na čerstvě natřenou lavičku. Tam se zůstalo pouze v rovině ilustrace, což situaci ani vztahy mezi postavami dále neposouvalo.

Pevnějšímu semknutí inscenace by napomohla důslednější žánrová přesnost a upřesnění jednotlivých typů postav, které v příběhu vystupují. To by zároveň přirozeně nabídlo řešení vztahů a postojů v ostatních situacích inscenace.

Rozprava v porotě i seminářích se také dotkla nahoty – respektive použití postupného svlékání postav na jevišti. Někdo ji vnímal jako silný jevištní znak, se kterým ale inscenátoři nepracovali důsledně, pro jiného byl satirou v něžném provedení pubescentů. Podstatné ale zůstává, že nesklouzla k podbízivosti, na druhou stranu „naplněnost“ aktu svlékání by možná byla skvělou paralelou k tématu inscenace.

Na vystoupení libereckého souboru si také cením, že se dotkla aktuálního tématu – obrazu dnešní politiky, potažmo chování politiků. Z dětí byla znát chuť a potřeba se k němu vyjádřit. Kdo viděl stejné představení na krajské přehlídce, vyzdvihl práci vedoucí a režiséry, která se nebála do inscenace znovu vstoupit a upravit ji směrem k posílení tématu a temporytmu inscenace. Obraz nehybné a přesto tak výmluvné rady města s peripetií vstupu podlézavého radního pro mě z dnešního dne zůstane nejsilnějším divadelním zážitkem.

Dominika Špalková

O HODNÉ SÁŘE, LÍNÉ PEPINĚ A SPRÁVEDLIVÉ ČARODĚJNICI, ZUŠ P. KALETY, ČESKÝ TĚŠÍN

Největším problémem tohoto představení je jeho dramaturgická rovina. Autorský text obou představitelů si bere za základ prvky klasických pohádek – dobrou a zlou sestru, motiv putování, potrestání zla. S nimi je ale nakládáno velmi samoúčelně. Není jasný ani princip a řád představení – jde o divadlo na divadle nebo o iluzivní pohádku. Tvrdí se, že jde o pohádku, ale ta končí důsledným potrestáním zla. V tomto představení je sice zlo potrestáno a navíc ještě polepšeno a dobru je odebrána odměna. Celé to potom působí jako slepenec všeho, co nás napadne. Nedůsledné je i použití jevištních prostředků – výtvarné ilustrace cesty (dům, strom, zvířátka) jsou posléze nahrazeny popisnými fyzickými znaky zvířátek, které navíc někdy působí až infantilně. Není ujasněna ani adretnost představení. Navíc je potřeba si pohlídat i jevištní projev mladých hereček, aby si neosvojovaly hereckou manýru. Zkrátka někdy je méně více. V tomto představení se jasně ukázalo, jak důležitá je etapa hledání a přípravy představení – proč a o čem chci hrát. A také jak důležitá je role vedoucího – pedagoga, jako dramaturga a toho, kdo hlídá cestu a směr.

Jaroslav Dejl

DNES HRÁLI



DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

Soubory ZUŠ Hlučín, ZUŠ Liberec a ZUŠ P.Kalety z Českého Těšína

První z diskusí 36.ročníku Dětské scény začala o čtvrt hodiny později díky časovému skluzu, který se již během prvního dne stihl vytvořit. Atmosféra před Klubem Nivy byla obohacena o přítomnost country kapely a několik desítek trutnovských kovbojů a kovbojek. Do tohoto prostředí dorazili oba dva brněnští lektoři dle domluveného času a záhy za nimi první dva dětské soubory. Než se však stačily děti vyzoout, třetí soubor dorazil, a tak mohl začít program naplánovaný dvěma hochy z brněnské divadelní školy.

Nejprve byly děti otáženy, zda jsou unavené či ne. Lektoři s nadšením přijali jejich odpověď, že ani ne, a záhy se vynasnažili (např. bychom setsakramentsky, kdyby to bylo v tomto seriózním periodiku možné) únavu navodit všemi dostupnými prostředky – děti běhaly dokola, pak zpět, pak zase dokola a pak zase zpět. To vše bylo lektory řízeno údernými tlesky a hvizdy. Poté se kvůli zklidnění vyzkoušel kontinuální (co nejpomalejší, ale přesto plynulý) pohyb. V soutěži kontinuálního pohybu vyhrál ten, kdo dorazil do cíle jako poslední. Na své trase byly děti atakovány větry a hromobitím způsobenými dramaty Williama Shakespeara v rukou kontinuálně doběhnuvších závodníků.

Po dokončení kontinuálního závodu si děti zahrály Molekuly. Prostřednictvím této hry se rozdělily do tří skupin (dvě po pěti a jedna po šesti lidech) tak, aby se v každé skupině vyskytovali členové všech souborů. V tomto okamžiku už byly bariéry mezi členy jednotlivých souborů zbourány a ve skupinách se vesele protřepávaly pravice. Hoši z JAMU rozdali dětem papíry enormních rozměrů a proběhla první reflexe divadelních představení tohoto dne. Pak už se vytvořil kruh (dle lektorů jeden z pilířů dramatické výchovy) ze všech účastníků a začala samotná DISKUSE.

Její struktura je prozatím takováto – nejprve se k představení vyjadřují diváci, poté dostávají slovo tvůrci. Lektoři se snaží diskusi vést po jednotlivých tématech, neodbočovat od nich, nutí děti, aby se vyslovovaly konkrétně a případně některé problémy sami nastolují. Jako samozřejmost zde uvádíme fakt, že vždy mluví jen jeden. Jinak dostane fixkou po hlavě od Vátr. V průběhu diskuse přibíhá schválená Alena Palarčíková, která dětem přináší informace o názorech poroty. Děti mají šanci reagovat a také reagují. Reagují vzorně a uklidněně, a Vátr tak neztrácí ani jednu ze svých fixek.

A tolik k atmosféře prvního diskusního večera a několika faktům navrch. Na závěr vám, milí dramatictí čtenáři a čtenářky, předklá-

dáme stručný bodový výtah z diskuse – klady a zápory představení ze dne 16.6. (vyslovené dětmi) a jeden malý bonusek navíc.

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

ZUŠ Hlučín: O Gothamských

KLADY:

funkční scénografie (využití všech prvků, rozčlenění prostoru)
dobrý temporytmus inscenace
„kocourkovské“ téma
přirozenost, živost, hravost
sladění hudby a jednání na jevišti
barevnost – kostýmy a scéný
poslední příběh (volby)

ZÁPORY:

doslovná ilustrace textu
nečitelnost pohybově stylizovaných částí (první příběh – sýry) – samy o sobě nesrozumitelné

ZUŠ Liberec: Lavičky na promenádě

KLADY:

vtipnost
dobrá pointa i námět
funkční divadelní zkratka (městské shromáždění)
gradace

ZÁPORY:

příliš rychlé tempo na začátku
kostýmy – nefungující dobová stylizace (džíny, tenisky)

ZUŠ P.Kalety, Český Těšín: O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici

KLADY:

použití principu divadla na divadle
písň
odlišnost postav hrané jednou herečkou

ZÁPORY:

přítomnost dialektu v jevištní mluvě
přehrávání
nepochopení principu přeskakování z role do role (Sára, Pepina – zástěra, Matka, Ježibaba, zvířata - ???)

BONUS

REFLEXE VEDOUČÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:

„Příště oholit!“

„Je mi zima na nohy!“

„Mně taky!“

sepsali Dátr a Vátr

ANKETA



Dnes jsme se ptali dospělých:

Co chcete v příštím roce naučit děti ve svém souboru?

Nevím. Dělal jsem činohru, pak divadlo poezie, teď pohybové divadlo... rozhodně půjdu do něčeho, co jsme ještě nevyzkoušeli. Rozhodně na ně připravím nějaké překvapení. (Ivana)

Běh na dlouhou trať. Aby byly děti psychosomaticky propojené co se týče pohybu a hlasu na jevišti. A to je běh na dlouhou trať. (Dominika)

Určitě u některých to mluvení a aby se nebály diváků. A hlavně aby si to na jevišti užily, protože když si to užívají, tak to vlastně dál předají divákům; aby se nebáli, aby do toho šli. (Andrea)

To se ukáže, až se sejdeme na začátku roku – to, co budou nejvíce potřebovat. (Hanka)

Aby se zbavily sebepozorování, protože mám malé děti. (Vladka)

A děti:

Jaké dovednosti (divadelní nebo recitační) se chceš v příštím roce naučit?

Já bych se příští rok chtěla zdokonalit ve spolupráci s lidmi, víc je poslouchat a víc se otevřít těm druhým názorům. (Kátka)

Já bych asi chtěla líp mluvit, protože to není úplně nejlepší. (Venesa)

Já si myslím, že náš soubor by celkově potřeboval zlepšit kázeň, protože vždycky na zkouškách je strašný bordel. (Ondra)

Všichni bychom se měli zlepšit v řeči, v mluvení, neuhňat. (Hana, ZUŠ Turnov)

Zpívat a taky nějaké ty pohybové dovednosti, protože třeba co znám pár herců, tak udělají salta a stojky, hvězdy...(Nikola)

Všechno umíme, ne? (Nicole)

VÍTEJTE V MATRIXU



Internetové stránky **<http://www.divadlo.cz>** vám nabí-

zí informace o českém a zahraničním divadle, seznamy různých divadelní literatury (časopisy, knihy, odkazy na knihovny), informace o českém divadel-

ním ústavu a jeho databázi, programy divadel a mnoho odkazů na různé instituce, školy, divadla a agentury. Pokud chcete najít cokoliv v oblasti profesionálního divadla, navštivte je.

Dnes také hraje divadelní soubor Lannovka z Českých Budějovic. Navštívili jsme jejich internetové stránky **<http://www.lannovka.org>** a pokusíme se vás s nimi ve zkratce seznámit.

Na těchto stránkách se můžete dozvědět něco o souboru, o jeho inscenacích, o akcích na kterých se soubor podílí a o jeho sponzorech. Také můžete souboru napsat e-mail nebo zanechat vzkaz v návštěvní knize. Pokud se vám bude jejich dnešní představení líbit a budete chtít získat další informace o souboru Lannovka, naleznete informace o souboru a o jejich dalších představeních právě na těchto stránkách.

Tchořáček





O hodné Sáře...



Lavičky na promenádě

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 1. BLOKU

V kině Vesmír usedli na večerním semináři k inscenacím prvního bloku někteří poprvé, někteří naopak pomnohokrát a na svá obvyklá místa. Rolí moderátora diskuse byla letos pověřena Marie Poesová, která dlouho neotálela a seminář zahájila. Nejprve vysvětlila všem, jakým způsobem se bude seminář odvíjet. Letos, stejně jako tomu bylo vloni, bude v první části probíhat reflexe shlédnutých představení, kterou přednesou účastníci jednotlivých seminářů a doplní je svými postřehy členové lektorského sboru. Potom bude následovat diskuse na téma napsané v obálkách, které seminaristé dostávají při losování jednotlivých představení.

První představení, O Gothamských, si vylosovali účastníci semináře B. Svě domy uspořádali do tří podstatných poznámek. První se týkala komentovaných pohybů. Shodli se, že by stálo za to více se zabývat stylizací pohybu, aby se pohyb místy nejevil jako mechanický. Dále se zabývali otázkou, zda téma nebylo „pod věk“ souboru a poslední poznámka se týkala řešení scény, tedy principu dvou praktikáblů a židlí v pozadí. Připadalo jim, že princip, kdy na jednom praktikáblu má své místo vypravěč, na

druhém se odehrává děj a herci na židličkách do děje nezasahují, nebyl vždy dodržen.

K Lavičkám na promenádě se vyjadřoval seminář A. Ocenil pospolitost souboru, stylizaci i jak v představení zafungovaly jednotlivé vtipy. Rozpoutal diskusi o svlékání dětí na jevišti. Jak tomu bylo v tomto představení – hodí se k věku? Jak je myšleno? Názory seminaristů a posléze i ostatních účastníků diskuse se různily. Pro některé nepatřičná nahota na jevišti, pro někoho negližé jako dostatečný kostým. Důležitá je v takové situaci znakovost, tedy zda má ono svlékání nějaký další význam nebo fyzikčnost provokuje jinými prostředky než divadelními.

Představení O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnicí reflektovaly hned dva semináře. Seminář C ocenil, že obě dívky utáhly jen ve dvou celé představení, a také, že se na něm autorsky podílely. Neshodli se ale na žánru (poučná pohádka, která sama sebe shazuje?) a nebylo mu jasné, pro koho bylo představení určené, zda pro děti či dospělé. Zdálo se jim, že dívky překračovaly určité hranice, které měl vedoucí režijně usměrnit, a představení velmi ovlivnila snaha pobavit diváka. Seminaristé z D pochválili nadhled dívek, zdálo se jim, že se hrou baví. Otázkou ale pro ně bylo, v jaké rovině je představení hráno – iluzivně nebo antiiluzivně? Stejně tak pro koho bylo hráno – na děti uka-

zovalo pouze to, jak dívky publikum oslovovaly, ostatní použité prostředky ukazovaly spíše na dospělé. Nezdálo se jim ujasněné hlavní téma, hlavní linka – vlastně jsme se nedozvěděli, jak to se Sárou dopadlo. Zato Pepina se polepšila. Jenže když je zvykem, že v pohádkách bývá zlo potrestáno, znamená polepšení trest?

Tématem z obálky byla „Ilustrace na jevišti“. Co to vlastně je? Může to být něco, co vnímáme jakoby navíc, co je nám sdělováno zbytečně, podruhé. V tom případě je slovo ilustrace spíše pejorativní. Může to být ale i dobrý nápad, když přináší další sdělení, nese další význam. Stačí drobný posun a vzniká dialog mezi ilustrací a textem, jiskří to mezi nimi, a pak divák taková ilustrace baví. Že tomu tak bude, je šance spíše u ilustrace záměrné, vědomé, než u ilustrace, která se v inscenaci objevuje nevědomky. Někdy může být ilustrativnost výsledkem dramaturgické a režijní bezradnosti (nevím, jak něco vyjádřit, tak si pomůžu ilustrací), jindy se objevuje tam, kde se pouze reprodukuje text a chybí jasné téma.

Diskuse se ke konci točila kolem toho, kdy je ilustrace dobrá, kdy ne, kdy je to metafora, kdy popisnost, dekorace, ilustrace zdravá, ilustrace nemocná...A přestože se tentokrát ani příliš nepřetahovalo, zdálo se, že téma bylo dobře prozkoumáno. Skrz naskrz.

Plecháček

SOUTĚŽ - KOMIKS

Ze čtyř návrhů na repliky do komiksu jsme vybrali jeden - ten nejlepší z nejlepších. Že by tématem celé soboty byl skutečně Medvěd?

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. - MEDVĚD NEBO ... ?



PŘÍMO Z VÝHNĚ

Plecháček zjistil z hodnověrných zdrojů, že Jakub Hulák (který je den ode dne důvěryhodnější a letos má nejen košili, krátké vlasy, ale i desky!) bude v roce 2008 nejspíše moderovat Českou miss 2008.

Dominika přijela už ve čtvrtek!

Nejmladší členka lektorského sboru nic nepodcenila a přijela si omrknout působišť o den dříve. Bylo to překvapení nejen pro celou redakci, kterou přistihla na taktické poradě, ale i pro ni. Teprve detailní analýzou pohotově pořízené fotografie bylo odhaleno, kdo by v tom mohl mít prsty.



MILÁ THALI!

Nebyly v pozůstalosti pana Macourka objeveny ještě nějaké texty? Už od něj nemám co přednášet

Kryštof, 14 let

Zkus oslovit pana Michala Viewegha.

O něm je známo, že ovládá styl všech spisovatelů posledních 50 let. Jistě Ti rád něco na míru napíše.

A je teda možný postoupit na tu celoevropskou soutěž, jak o ní mluvil na zahájení Jakub Hulák? Já bych tam moc chtěla.

Anežka, 11 let

Možný to je, ale porotci jsou zlí a už pět let tam nikoho nepustili.

V prvním kole se recituje povinný text v originále, letos je to návrh evropské ústavy. V druhém kole už si může každý říkat co chce.

V zamýšlené inscenaci dítě ve 3. dějství poklekne a smekne čepici. Není to přílišné odhalování?

Justýna, 52 let

Záleží na tom, má-li dost vlasů. V opačném případě se obraťte na firmu Parukářka-Chocholoušek a zakupte nebohému děčku slušivě tupé.

DNEŠNÍ PROGRAM

NEDĚLE – 17.6.2007

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře pro dospělé
9.00 - 11.30	vystoupení recitátorů II. kategorie
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat.
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
15.00 - 16.30	2. blok vystoupení souborů
	Město masek , DS Lannovka, DDM České Budějovice
	Němý film , KUK!, ZUŠ Biskupská, Praha 1
	Co ze mě bude? ZUŠ Turnov
16.45 - 17.45	diskusní kluby seminaristů
16.45 - 18.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 2. bloku
17.15 - 18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku
18.45 - 20.15	seminář k inscenacím 2. bloku
20.30 - 21.40	večerní doplňkové představení
	Tajný deník Adriana Molea , Divadlo DRAK Hradec Králové

POZNÁTE JE?

Správná odpověď k hádance z čísla 1:

1-E, 2-H, 3-A, 4-G, 5-F, 6-D, 7-C, 8-J, 9-L, 10-M, 11-I, 12-K, 13-B

deník nejčtenější
...moje noviny zpravodajské noviny

www.krkonosky.denik.cz/ds



Reportáž z festivalu

- fotografie představení
- záznamy seminářů

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. - METODIKA



DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 2.



Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 17.6. 2007 v 2.50. Vychází 17.6.2007 v 11.00 . Náklad – 350 ks.